

Herstructureringen zijn een noodzakelijk kwaad

De herstructurering bij Volkswagen Vorst doet de emoties oplaaien. Sommigen ontwaren chantage door Volkswagen en collaboratie door de Belgische regering met een beleid dat werknemers en vakbonden offert op het altaar van het multinationale kapitalisme (opiniestuk De Morgen, 27 februari 2007). Iedereen heeft empathie met de arbeiders van Vorst die na een eerste herstructurering een looninlevering moeten slikken om een tweede te vermijden. Wie het totaalbeeld als perspectief neemt, beseft echter dat herstructureringen noodzakelijk zijn om een economie te moderniseren en zo toekomstige welvaart te vrijwaren. De werknemers van Vorst hebben voor de toekomst gekozen.

Door een combinatie van slecht management, falend merkenbeleid en investeringen in Centraal Europa heeft Volkswagen een overcapaciteit in West Europa. Het is vandaag snijden om voor morgen een nog dramatischer scenario te kunnen inruilen voor consolidatie en nieuwe kansen. Dat scenario wordt complexer doordat het plaatsvindt in de autoassemblage die als sector trendmatig achteruit gaat in onze gewesten. De mondiale economie met haar groeimarkten en miljardenreservoir van arbeidskrachten zet druk op de ketel. Nieuwe investeringen hebben de locaties voor het kiezen. Wat bij ons achterblijft, drijft op productiviteit en kostenbeheersing. De onverbidelijke autorijder, die zoveel mogelijk wagen voor zo weinig mogelijk geld wil, laat geen alternatieven.

Hoe om te gaan met dergelijke herstructureringen en trendmatige evoluties? Uiteraard is er de rol van het sociaal overleg in het bedrijf zelf. De casus Volkswagen heeft pijnlijk aangetoond dat de internationalisering van de bedrijfsstructuren niet is bij gebeend door een internationalisering van de vakbondswerking. Het Comité Andere Politiek viseert het wetgevende kader en richt zijn pijlen op activeringsbeleid en het

Generatiepact¹. Zij zouden herstructurering faciliteren. In plaats daarvan zouden werkbehoud en verdeling van de arbeid moeten bevorderd worden, onder meer via brugpensioenen.

Deze voorstellen uit het Comité Andere Politiek zijn helaas vooral oude politiek. Zij zijn vroeger herhaaldelijk toegepast met nefaste resultaten. Brugpensioenen moesten kansen scheppen voor jonge werklozen. Na dertig jaar praktijk kent België een lage activiteitsgraad bij de ouderen en een hoge werkloosheidsgraad bij de jongeren. Deze infernale combinatie is door de vergrijzing sociaal onhoudbaar en budgettair onbetaalbaar. Ook decennia arbeidsverdeling hebben hun doel gemist. Ondanks de arbeidsduurvermindering en een resem banenplannen kent België sinds de eerste oliecrisis van 1973 een massale werkloosheid die ook in tijden van hoogconjunctuur maar marginaal verbetert.

Hoe komt het dat ogenschijnlijk sociale maatregelen per saldo asociale gevolgen als massawerkloosheid genereren? De sleutel zit in een verkeerde premisse over de arbeidsmarkt, die trouwens in alle studies wordt aangeklaagd. Arbeidsverdeling

---

¹ Raf Verbeke, opiniestuk De Morgen, 27 februari 2007.

veronderstelt een vaste hoeveelheid arbeid die zoals een taart kan versneden worden om meer werknemers te dienen. In realiteit is de hoeveelheid arbeid steeds variabel, vooral door de constante verandering van de economie en de technologie. Die constante verandering vertaalt zich in een continu proces van “creatieve destructie” op de

Het alternatief is een verstarde economie die blijft steken in het verleden en zo de kansen voor de toekomst mist. Dat is het lot geweest van een Wallonië dat zich kunstmatig heeft willen vastklampen aan zijn industrieel verleden. Het is precies om dergelijk onheil te vermijden en om in te spelen op de dynamiek van de arbeidsmarkt

Onze wervelende economie verliest voortdurend oude jobs aan het verleden terwijl ze voor de toekomst steeds nieuwe jobs maakt. Wie dat beseft, beseft meteen dat herstructureringen een noodzakelijk kwaad zijn. De werknemers van Volkswagen Vorst hebben voor de toekomst gekozen.

arbeidsmarkt. Dag na dag verdwijnen er veel banen op de arbeidsmarkt, maar worden ook veel banen bijgemaakt. In Frankrijk bijvoorbeeld verdwijnen er dagelijks 10.000 banen, maar ontstaan er ook dagelijks minstens zoveel nieuwe banen. Slechts een fractie van die dynamiek bestaat trouwens uit effectieve ontslagen. Het overgrote deel van het arbeidsverloop is natuurlijk en spontaan.

Onze wervelende economie verliest dus voortdurend oude jobs aan het verleden terwijl ze voor de toekomst steeds nieuwe jobs maakt. Wie dat beseft, beseft meteen dat herstructureringen een noodzakelijk kwaad zijn. Daar waar de transitie naar ander en nieuw werk niet spontaan verloopt, zorgt herstructurering voor de noodzakelijke aanpassing aan de onvermijdelijke verandering. Daardoor kan de economie zich ontwikkelen en uiteindelijk meer kansen bieden voor iedereen.

dat moderne arbeidswetgeving de richting van de activering en het Generatiepact is ingeslagen. Dat is de richting van nieuwe welvaart en nieuwe kansen voor iedereen.

Bedrijfsherstructureringen zijn drama's. Getroffen werknemers verdienen compensatie en begeleiding. Maar het uitstellen van noodzakelijke herstructureringen is schadelijk voor het bedrijf, zijn werknemers en uiteindelijk voor de hele economie. De arbeiders van Volkswagen Vorst hebben deze harde realiteit begrepen. Ze hebben de moed getoond hun eigen vestiging competitiever te maken door langer te willen werken voor hetzelfde loon. Dit recept is in Duitsland de voorbode geweest van een algemene economische heropleving. Moge het ook in Vorst de spiraal opnieuw naar omhoog duwen.

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute
Docent UGent

Het Itinera Institute is een onafhankelijke denktank en doetank die, boven partijgrenzen, regionale verschillen en belangengroepen heen, wegen wil aanreiken voor beleidshervormingen met het oog op duurzame economische groei en sociale bescherming in België en zijn regio's.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

L'Institut Itinera est un think-tank et do-tank indépendant qui, au-dessus et au-delà des partis politiques, des différences régionales et des groupes d'intérêt, veut identifier les chemins de réformes qui garantissent une croissance économique et une protection sociale durables en Belgique et dans ses régions.

Verantwoordelijke uitgever – Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur.

Disclaimer: The views presented in this Nota are those of the author(s) and do not necessarily represent those of the Itinera Institute. Nota describe research in progress by the author(s) and are published to elicit comments and to further debate.